

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-577/21 – 1

Asia C-577/21

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

20.9.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Sofiyski gradski sad (Sofian kaupungin alioikeus, Bulgaria)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

11.8.2021

Kantajat:

LM

NO

Vastaaja:

HUK-Coburg-Allgemeine Versicherung AG

VÄLIPÄÄTÖS – – [– –]

Sofiyski gradski sad – – [– –]

– – [– –]

– – [jaoston kokoonpano ja kansallinen menettely] on ratkaisussaan ottanut huomioon seuraavaa:

- 1 Tuomioistuin on välipäätöksellään – – [– –] päättänyt asian selvittämistoimet, aloittanut suullisen käsittelyn ja todennut asian ratkaisukelpoiseksi. Tuomioistuin katsoi ratkaisua valmistellessaan, että Saksan oikeus, jota sovelletaan velvollisuuteen maksaa korvausta lapselle aiheutuneista aineettomista vahingoista silloin, kun toinen vanhempi on kuollut liikenneonnettomuudessa, on

mahdollisesti ristiriidassa unionin oikeuden kanssa. Tarkemmin sanottuna kyse on Saksan oikeudessa asetetusta vaatimuksesta, jonka mukaan lapselle on pitänyt aiheutua patologinen terveyshaitta sen henkisen kärsimyksen vuoksi, joka vanhemman kuolema on hänelle aiheuttanut, jotta hänellä on oikeus tällaiseen korvaukseen.

- 2 – – [kansallista menettelyä koskevia huomautuksia] Näin ollen tuomioistuin on

PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

- 3 Välipäätös, joka koskee asian selvittämistoimien päättämistä, suullisen käsittelyn aloittamista ja asian toteamista ratkaisukelpoiseksi, **peruutetaan**.
- 4 Unionin tuomioistuimelle **esitetään** ennakkoratkaisupyyntö – – [– –]... [ohjeita tuomioistuimen hallinnolle].
- 5 Asian käsittelyä **lykätään** – – [– –], kunnes unionin tuomioistuin on ratkaissut ennakkoratkaisupyynnön.
- 6 – – [kansallista menettelyä koskevia huomautuksia]
- 7 – – [– –]

I. TOSISEIKAT

1. ASIANOSAISTEN ESITTÄMÄT TOSISEIKAT JA VAATIMUKSET TUOMIOISTUIMESSA

1.1. Kantajien lausumat

- 8 LM ja NO ovat kannekirjelmässä – – [– –] laillisen edustajansa eli isänsä CD:n välityksellä ilmoittaneet olevansa AB:n tyttäriä ja että AB on kuollut 27.7.2014 tapahtuneen liikenneonnettomuuden seurauksena. Tämän onnettomuuden aiheutti CD Emsdettenissä (Saksa).
- 9 Äidin kuolema on aiheuttanut heidän psyykkiselle terveydelleen traumaattisen vahingon. Se ilmenee seuraavasti: unettomuus ja painajaisunet, mielialan vaihtelut – ärtyneisyys, levottomuus, sisäänpäin kääntyminen; sosiaalinen eristäytyminen ja omaan itseensä linnoittautuminen; puuttuva kiinnostus aikaisempiin viihdetoimintoihin; herkemmin ilmenevä pelokkuus.
- 10 CD oli ottanut liikennevakuutuksen vastaajalta eli HUK-COBURG-Allgemeine Versicherung AG:ltä (jäljempänä HUK). HUK on äidin kuoleman perusteella maksanut kummallekin kantajalle 5 000,00 euron suuruisen korvauksen, jota kantajat pitävät riittämättömänä. Kantajat katsovat, että kullekin heistä on maksettava korvauksena vielä 300 000,00 levaa, jonka HUK on jättänyt

suorittamatta. Kantajat vaativat näin ollen, että HUK velvoitetaan maksamaan heille tämä korvaus – – [viittaus kantajien kannekirjelmään ja muihin prosessitoimiin].

1.2. Vastaaajan lausumat

- 11 Vastaaaja HUK on toimittanut vastineen, jossa se kiistää kanteessa esitetyt vaatimukset. HUK toteaa seuraavaa:

a) Saksan oikeutta on sovellettava. Siinä ei kuitenkaan 27.7.2014 säädetty kolmansille henkilöille aiheutuneiden aineettomien vahinkojen korvaamisesta, elleivät nämä vahingot ilmenneet traumaattisena terveyshahtana. Saksan oikeudessa säädetään 22.7.2017 lähtien nyttemmin velvollisuudesta korvata kolmansille henkilöille aiheutuneet aineettomat vahingot, mikäli nämä henkilöt olivat erityisen läheisessä suhteessa vahingonkärsijään.

b) AB on myötävaikuttanut kuolemaansa, koska hän

- matkusti moottoriajoneuvossa, jonka kuljettaja oli alkoholin vaikutuksen alaisena;
- ei ollut kiinnittänyt turvavyötään.

c) Vaadittu korvaus on liian korkea. HUK vaatii siis kanteen hylkäämistä – – [– –].

2. TOSISEIKAT, JOTKA TUOMIOISTUIN ON TODENNUT TUTUSTUTTUAAN ASIANOSAISTEN ESITTÄMIIN TOSISEIKKOJA KOSKEVIIN VÄITTEISIIN JA ASIASSA KERÄTTYIHIN TODISTEISIIN

- 12 AB oli syntynyt 28.9.1987 – – [– –]. Vanhempi tytär NO syntyi 12.5.2006 ja nuorempi tytär LM 27.7.2010. Näiden tytärien isä on CD – – [– –]. He olivat tavallisia lapsia, jotka olivat vanhempiansa huollossa – – [– –].
- 13 CD ja AB muuttivat vuonna 2013 Saksaan työskennelläkseen siellä. CB ja AB olivat 26.7.2014 illalla AB:n serkun pojan syntymäpäiväjuhlassa. CD joi olutta, ja AB näki tämän – – [– –].
- 14 Keskiyön jälkeen CD ja AB lähtivät kotiin, ja noin kello 3.00 aikaan CD ajoi Opel-merkkistä henkilöautoa Neubrückerstraßella Emsdettenissä (Münsterin hallintoalue, Saksa). AB matkusti etumatkustajan paikalla, eikä hän ollut kiinnittänyt turvavyötään.
- 15 Opel-merkkisen henkilöauton nopeus oli noin 113 km/h. CD ylitti tasoristeyksen ja törmäsi sen jälkeen lähelle pysäköityyn toiseen ajoneuvoon. Törmäyksen jälkeen Opel menetti tasapainon ja iskeytyi aitatolppaa vasten. Auto päätyi katolle.

- 16 AB kuoli tämän onnettomuuden seurauksena. Mikäli AB olisi kiinnittänyt turvavyön, hänelle ei olisi aiheutunut kuolemaan johtavia vammoja. Välittömästi onnettomuuden jälkeen CD:n veren alkoholipitoisuus oli 1,17 promillea – – [– –]. Riidatonta on, että tänä ajankohtana CD:llä oli HUK:ilta otettu liikennevakuutus – – [– –].
- 17 NO ja LM olivat Bulgariassa, kun he saivat tietää äitinsä kuolemasta – – [– –]. Äidin kuoleman jälkeen molemmat lapset olivat murheellisia ja kärsivät menetyksensä vuoksi; he itkivät ja surivat äitiään. Lapsissa ilmeni jännitteitä, kun äidin kuolemasta puhuttiin, he tunsivat emotionaalista tyhjyyttä ja kaipasivat [äitinsä] syliin. Lapsille ei ole äidin kuoleman vuoksi aiheutunut patologista terveyshaittaa – – [– –].
- 18 HUK maksoi 27.7.2017 kullekin kantajalle eli LM:lle ja NO:lle – – [– –] 5 000,00 euron suuruisen korvauksen. Tämä korvaus ei koskenut aineettomia vahinkoja – – [– –].

III. SOVELLETTAVA KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

- 19 Sofiyski gradski sad on päätöksellään – – [– –] todennut, että asiaan on Rooma I -asetuksen 7 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan ja Rooma II -asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan sovellettava Saksan oikeutta.
- 20 Asian kannalta merkitykselliset Saksan oikeuden säännökset ovat seuraavat:
- Saksan siviililain (Bürgerliches Gesetzbuch, jäljempänä BGB) 844 §, ennen kuin sitä 22.7.2017 muutettiin perhe-eläkkeen käyttöönottoa koskevalla lailla,
 - BGB:n 823 § ja 253 §,
 - vakuutusopimuslain (Gesetz über den Versicherungsvertrag) 115 §,
 - Bundesgerichtshofin (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa, jäljempänä BGH) tuomio 10.5.2015, BGH VI ZR 8/14, ja tuomio 16.1.2001, BGH VI ZR 381/99 – – [– –].

IV. UNIONIN OIKEUDEN SÄÄNNÖKSET, JOIDEN TULKINTAA ENNAKKORATKAISUPYYNTÖ KOSKEE

- 21 – – [– –]
- Moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 30.12.1983 annetun toisen neuvoston direktiivin 84/5/ETY 1 artiklan 1 kohta.

V. PERUSTEET, JOIDEN NOJALLA TUOMIOISTUIN KATSOO, ETTÄ PYYDETTY ENNAKKORATKAISU ON MERKITYKSELLINEN ASIAN OIKEAN RATKAISUN KANNALTA

- 22 BGH:n vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan korvausta toisen vanhemman kuolemasta aiheutuneen henkisen kärsimyksen vuoksi on suoritettava vain silloin, kun tämä kärsimys on johtanut patologiseen terveyshaittaan eli sairastumiseen (BGH:n tuomio 10.5.2015, BGH VI ZR 8/14, ja tuomio 16.1.2001, BGH VI ZR 381/99). Jos Sofiyski gradski sad soveltaisi tätä tulkintaa käsiteltävässä asiassa, olisi kantajien kanne hylättävä, koska henkisestä kärsimyksestä, joka heille on aiheutunut äidin kuolemasta, ei ole seurannut patologista haittaa heidän terveydelleen.
- 23 Direktiivin 84/5/ETY 1 artiklan 1 kohdassa ja moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 14.5.1990 annetun kolmannen neuvoston direktiivin 90/232/ETY 1 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu henkilövahinkojen käsite kattaa myös psyykkisen sairastumisen ja kärsimyksen (unionin tuomioistuimen tuomio 24.10.2013, Drozdovs, C-277/12, EU:C:2013:685, 38 kohta). Lisäksi tätä käsitettä on tulkittava laajasti (tuomio Drozdovs, 40 kohta).
- 24 BGH:n arviointi, jonka mukaan sairastumisen ja kärsimyksen on pitänyt johtaa patologiseen terveyshaittaan, supistaa henkilövahinkojen käsitteen tulkintaa huomattavasti. Lisäksi tämä henkilövahinkojen käsitteen tulkinnan supistaminen rajoittaa käytännössä merkittävästi niiden henkilöiden piiriä, joilla olisi oikeus saada korvausta aineettomista vahingoista silloin, kun lähiomainen on kuollut liikenneonnettomuuden seurauksena.
- 25 On mahdollista, että BGH:n tulkinta on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, sillä se, että tällä tulkinnalla supistetaan merkittävästi niiden henkilöiden piiriä, joilla on oikeus saada korvausta aineettomista vahingoista silloin, kun lähiomainen on kuollut liikenneonnettomuuden seurauksena, heikentää moottoriajoneuvodirektiivien tehokasta vaikutusta. Sofiyski gradski sad esittää näin ollen unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntönsä ensimmäisen kysymyksen.
- 26 Kun kyse on yksityisten välisestä riita-asiasta, kansallinen tuomioistuin ei ole velvollinen jättämään soveltamatta kansallista lainsäädäntöään, joka on ristiriidassa unionin direktiivin kanssa (unionin tuomioistuimen tuomio 7.8.2018, Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, 49 kohta). Kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin ensin tulkittava kansallista lainsäädäntöä unionin oikeuden mukaisella tavalla (ibidem).
- 27 Käsiteltävässä tapauksessa BGH:n tulkinta saattaa olla vain yksi Saksan oikeuden mahdollisista tulkinnoista. Näin ollen käsiteltävän asian oikean ratkaisun kannalta on merkityksellistä, voiko ennakkoratkaisua pyytänyt Bulgarian tuomioistuin

tulkita sovellettavaa Saksan oikeutta (toisen jäsenvaltion oikeutta) unionin oikeuden mukaisen tulkinnan periaatetta soveltamalla.

- 28 Jos Saksan oikeuden tulkinta, jonka BGH on omaksunut siten, että korvausta aineettomista vahingoista liikenneonnettomuudesta seuranneen lähiomaisen kuoleman vuoksi on suoritettava vain silloin, kun terveydelle on aiheutunut patologinen haitta, on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa ja Bulgarian tuomioistuin saa tulkita Saksan oikeutta unionin oikeuden mukaisesti, Sofiyski gradski sad voisi tulkita Saksan oikeutta eri tavoin kuin BGH ja määrätä kantajille korvauksen. Sofiyski gradski sad esittää näin ollen unionin tuomioistuimelle ensimmäisen ja toisen ennakkoratkaisukysymyksen.

VI. ENNAKKORATKAISUPYYNTÖ

- 29 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat kysymykset:

1. Onko henkilövahinkojen käsitteen tulkinta siten, että sellaisesta vahingosta on kyse lapsen henkisessä kärsimyksessä, joka on aiheutunut toisen vanhemman kuolemasta liikenneonnettomuuden seurauksena, vain siinä tapauksessa, että tämä kärsimys on johtanut lapsen terveyden patologiseen haittaan, ristiriidassa direktiivin 84/5/ETY 1 artiklan 1 kohdan kanssa?

2. Sovelletaanko periaatetta, jonka mukaan kansallisen tuomioistuimen on tulkittava kansallista oikeutta unionin oikeuden mukaisesti, siinä tapauksessa, että kansallinen tuomioistuin ei sovelle omaa kansallista oikeuttaan vaan jonkin toisen Euroopan unionin jäsenvaltion oikeutta?

-- [--]